

ELS REGIDORS DE BARCELONA A LA DÈCADA MODERADA: COMPOSICIÓ SOCIOPROFESSIONAL I ORIENTACIÓ POLÍTICA

Joan Fuster Sobrepera
Universitat Oberta de Catalunya

Al llarg de la Dècada Moderada –de novembre de 1843 a juliol de 1854– es van succeir a Barcelona nou consistoris, tres de designació governativa i sis d'electes. A la comunicació s'analitza la composició professional dels ajuntaments d'aquests anys atenent a les seves diferències: en primer lloc, diferències de marc jurídic; en segon lloc, diferències relatives al caràcter designat o electe dels consistoris; i en tercer lloc, diferències relacionades amb la dinàmica política de la Dècada.

El període presenta tres fases clarament discernibles: la que va de novembre de 1843 a gener de 1845, que podem considerar de transició i on el poder moderat s'assenta bàsicament en l'exercici radical de la repressió i la monopolització del poder; l'etapa de plenitud del règim moderat a la ciutat, entre 1845 i mitjan 1849, en què l'Ajuntament, igual que els altres poders, operen com a terminals del poder governatiu i militar, encarnat en la figura del capità general; i la tercera etapa, entre 1849 i 1854, quan –un cop superades la conjuntura revolucionària europea, la guerra dels Matiners i la crisi econòmica– es va produint a diversos nivells la progressiva desafecció d'una gran part dels grups socials dirigents respecte del règim moderat i la reaparició de l'oposició progressista.

Si l'anàlisi de l'orientació política té un interès relatiu, ja que fins a 1853 la presència d'elements progressistes a l'Ajuntament serà testimonial i, per tant, hi ha una marcada homogeneïtat política, l'anàlisi socioprofessional té un interès descriptiu indubtable, de forma que el retrat del conjunt dels 182 individus identificats permet fer-se una idea de quins eren els grups socials sobre els que s'assentaven les bases socials del conservadorisme liberal barceloní. Tanmateix, tot i els límits d'aquesta aproximació analítica, es poden veure moviments significatius en la composició de les elits; s'observa com es van configurant alguns grups dirigents que consoliden de manera gradual la seva presència a l'Ajuntament com a espai de poder necessari per a la gestió de la cada vegada més conflictiva societat barcelonina, així com algunes tendències en l'evolució de l'estructura professional de les elits ciutadanes i dels grups dirigents. En especial, és perceptible la creixent presència dels professionals liberals, en substitució d'altres grups, fenomen paral·lel a la creixent professionalització de l'estructura executiva municipal.